

Bijlage 1. Onderbouwing doelen overig water

In deze bijlage vind u achtergrond informatie over de opgestelde streefbeelden en het proces van het opstellen van de doelen voor het overig water. Een groot deel van de inhoud komt overeen met de bijlage bij het KRW-bestuursvoorstel waarin de voortgang van het proces is besproken.

1. Streefbeelden

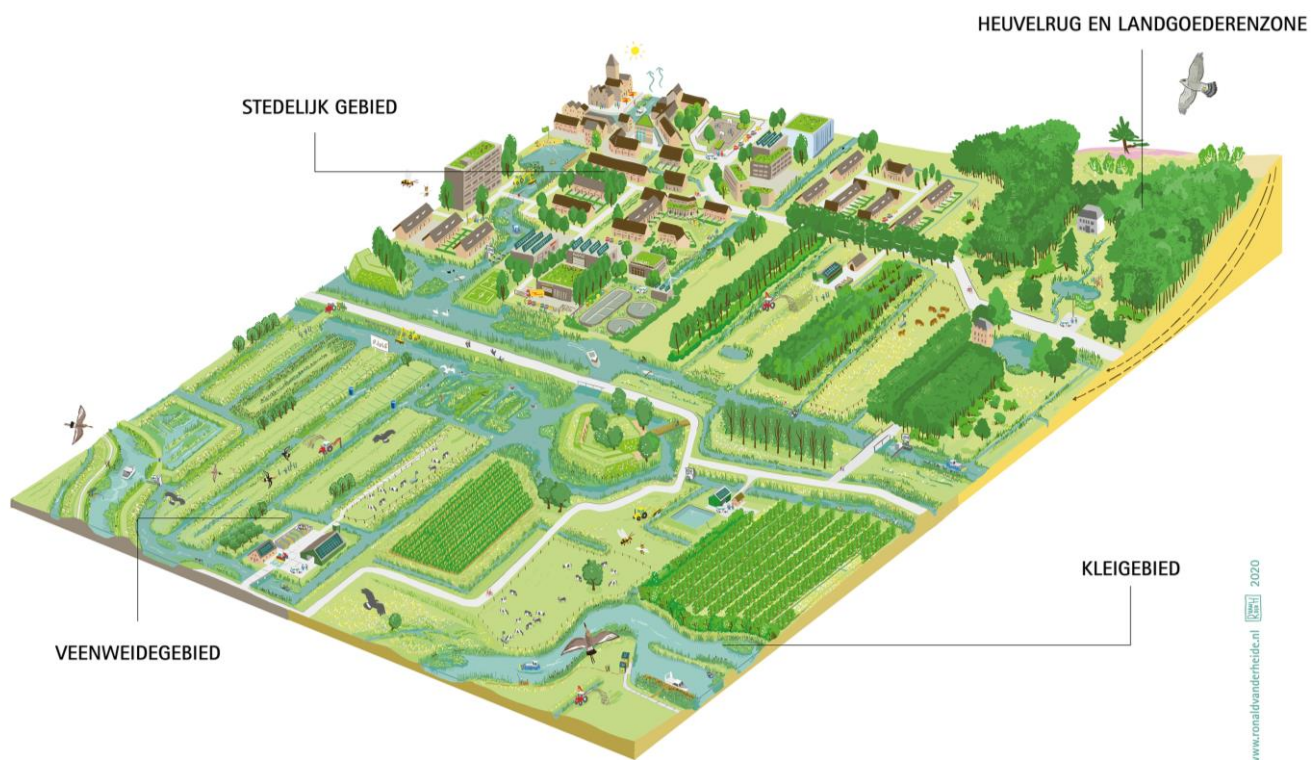
Werken aan de verbetering van de waterkwaliteit kunnen we niet alleen. Hiervoor werken we samen met gebiedspartijen. In de afgelopen jaren hebben we ervaren dat het voor de bereidheid van derden om mee te werken belangrijk is dat ze weten waar ze het voor doen. Immers, als het beeld ontbreekt waar je naar streeft en je niet weet wanneer het goed is, is het lastig en weinig inspirerend om je in te zetten om de situatie te verbeteren. Daarom zijn de afgelopen jaren in onze samenwerking met gemeenten streefbeelden opgesteld, met daarin vier of vijf oplopende niveaus van de waterkwaliteit in het stedelijk gebied. In de praktijk merkten we dat deze streefbeelden aansprekend zijn en goed werken in de communicatie. Daarom zijn ook voor de andere kenmerkende gebieden binnen ons beheergebied streefbeelden ontwikkeld. Daarnaast geven we met deze streefbeelden ook invulling aan het advies van de Rekenkamercommissie¹ om te werken met streefbeelden.

1.1 Vier kenmerkende gebieden binnen ons beheergebied

De omstandigheden, oorzaken van een slechte waterkwaliteit, inzet van maatregelen en te behalen doelen zijn niet in ons hele beheergebied gelijk. Deze zijn mede afhankelijk van het type gebied, de (overheersende) gebruiksfunctie en het bodemtype. Daarnaast verschillen de 'ideaalbeelden' per type gebied. Het ideaalbeeld (gezien vanuit het oogpunt van ecologie en waterkwaliteit) voor een sloot in het stedelijk gebied is anders dan een sloot in het agrarisch gebied. Om deze redenen is er een indeling gemaakt van ons beheergebied in vier typen gebieden.

In de animatie in figuur 1 zijn deze vier verschillende typen gebieden en hun kenmerken visueel weergegeven. De vier kenmerkende gebieden zijn: stedelijk gebied, veenweidegebied, kleigebied en heuvelrug en landgoederenzone. Waar deze typen gebieden in ons beheergebied voorkomen, wordt toegelicht in paragraaf 2.3.

¹ 'Implementatie Kaderrichtlijn Water bij Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden', Rekenkamercommissie, februari 2019.

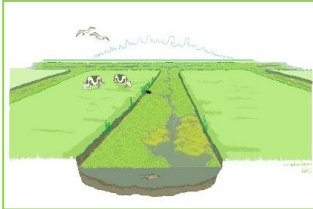
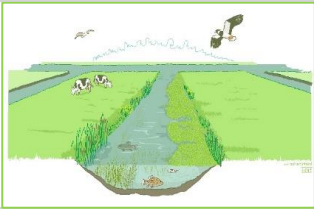
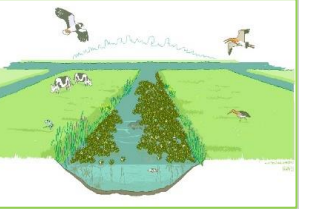

Figuur 1: Overzicht van de vier kenmerkende gebieden in ons beheergebied

1.2 De streefbeelden per type gebied

Voor deze verschillende typen gebieden zijn streefbeelden opgesteld. Deze zijn onderstaand weergegeven. Bij de streefbeelden zijn ook de kenmerken weergegeven.

Streefbeelden Veenweidegebied

Veenweide gebied					
					
Laag	Zichtbaar	Levendig	Levendig plus	Krabbenscheer	
EKR <= 0,2	EKR 0,2 - 0,4	EKR 0,4 - 0,6	EKR > 0,6	EKR > 0,6	
Kroosbedekking	Veel kroos (>40%)	Redelijk wat kroos (< 40%)	Weinig kroos (< 10%)	Weinig tot geen kroos (< 5%)	Weinig tot geen kroos (<5%)
Watervegetatie	Nauwelijks	Vooral waterpest of grof hoornblad	Gevarieerd en meerdere soorten	gevarieerd en meerdere soorten; met zeldzame (rode lijst)soorten, zoals waterdrieblad en wateraardbei	veel krabbescheer, met voldoende variatie en kansen voor andere onderwaterplanten
Oevervegetatie	Geen/eentonige oevervegetatie, (minder dan 10 verschillende soorten), vooral Engels raaigras, ingetrapt of zwarte kant	Enkele soorten oeverplanten, 10 tot 20 tellende soorten	Veel waardevolle en fleurige soorten, meer dan 20 tellende soorten	Veel waardevolle en fleurige soorten, meer dan 20 tellende soorten	-
Sliblaag	Dikke sliblaag (>25 cm), met rottend blad en dode takken op de bodem	Matig dikke sliblaag (10-25 cm)	Geringe sliblaag (0-10 cm)	Geringe sliblaag (0-10 cm)	Geringe sliblaag (0-10 cm)
Voedselrijkdom	Hoge voedselrijkdom (>0,22 mg P/l)	Matige voedselrijkdom (0,10 - 0,22 mg P/l)	Lage voedselrijkdom (< 0,10 mg P/l)	Lage voedselrijkdom (< 0,10 mg P/l)	Matige voedselrijkdom (0,10 - 0,22 mg P/l)
Vishabitat	Soortenarm, nauwelijks vissen door lage zuurstof concentraties	Matig, soortenarm vooral stekelbaars en karper	Goed, soortenrijk, o.a. snoek, blankvoorn en ruisvoorn	Goed, soortenrijk, o.a. snoek, blankvoorn en ruisvoorn	Goed, soortenrijk, o.a. snoek, blankvoorn en ruisvoorn
Biodiversiteit	Geen meerwaarde voor libellen, bijen, vlinders, amfibieën, reptielen en vogels	Nauwelijks meerwaarde voor libellen, bijen, vlinders, amfibieën, reptielen en vogels	Meerwaarde voor libellen, bijen, vlinders en weidevogels	Meerwaarde voor libellen, bijen, vlinders en weidevogels	Habitat voor groene glazenmaker
Waterdiepte	<60 cm	<60 cm of >150 cm	60 - 150 cm	60 - 150 cm	60-80 cm

Streefbeelden Kleigebied

Klei gebied

Laag

Zichtbaar

Levendig

Levendig plus

EKR ≤ 0,2

EKR 0,2 - 0,4

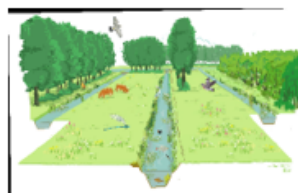
EKR 0,4 - 0,6

EKR > 0,6

Kroosbedekking	Veel kroos (>40%)	Redelijk wat kroos (< 40%)	Weinig kroos (< 10%)	Weinig kroos (< 5%)
Watervegetatie	Nauwelijks	Vooral waterpest of grof hoornblad	Gevarieerd en meerdere soorten, zoals breedbladig fonteinkruid	Gevarieerd en meerdere soorten, zoals breedbladig fonteinkruid
Oevervegetatie	Geen/eentonige oevervegetatie (minder dan 10 tellende soorten)	Enkele soorten oevervegetatie (10-20), zoals zwanenbloem	Veel waardevolle en fleurige soorten, meer dan 20 soorten, zoals zwanenbloem en waterviolier	Veel waardevolle en fleurige soorten, meer dan 20 soorten, zoals zwanenbloem en waterviolier
Sliblaag	Dikke sliblaag (>25 cm), met rottend blad en dode takken op de bodem	Matig dikke sliblaag (10-25 cm)	Geringe sliblaag (0-10 cm)	Geringe sliblaag (0-10 cm)
Voedselrijkdom	Hoge voedselrijkdom (>0,22 mg P/l)	Matige voedselrijkdom (0,10 - 0,22 mg P/l)	Lage voedselrijkdom (< 0,10 mg P/l)	Lage voedselrijkdom (< 0,10 mg P/l)
Vishabitat	Soortenarm, nauwelijks vissen door lage zuurstof concentraties	Matig, soortenarm vooral stekelbaars en karper	Goed, soortenrijk, o.a. snoek, blankvoorn en ruisvoorn	Goed, soortenrijk, o.a. snoek, blankvoorn en ruisvoorn
Biodiversiteit	Geen meerwaarde voor libellen, bijen, vlinders, amfibieën, reptielen en vogels	Nauwelijks meerwaarde voor libellen, bijen, vlinders, amfibieën, reptielen en vogels	Meerwaarde voor libellen, bijen, vlinders en vogels, zoals kievit en steenuil	Meerwaarde voor libellen, bijen, vlinders en vogels, zoals kievit en steenuil
Waterdiepte	< 50 of 60 cm	< 50 of 60 cm of >150 cm	50/60 - 150 cm	50/60 - 150 cm

Streefbeelden Heuvelrug en landgoederenzone

Zandgebied

Laag

Zichtbaar

Levendig

Levendig plus

Kroosbedekking	Veel kroos (>40%)	Redelijk wat kroos (< 40%)	Weinig kroos (< 10%)	Weinig kroos (< 5%)
Watervegetatie	Nauwelijks	Vooraf smalle waterpest	Gevarieerd en meerdere soorten	Gevarieerd en meerdere soortenrijk, zoals kranswieren, kransblad, waterviolier, waterranonkel, holpijp en naaldwaterbies
Oevervegetatie	regulier grasland (vooral Engels raaigras, minder dan 10 tellende soorten) of voedselminnende soorten, zoals harig wilgenroosje, liesgras, rietgras en brandnetel	regulier en schraal grasland en dichtgegroeid met soorten zoals egelskop en lisdodde, weinig soorten overplanten (10-20 tellende soorten)	Veel waardevolle en fleurige soorten, meer dan 20 tellende soorten, zoals egelskop en blauwe waterereprijs	Veel waardevolle en fleurige soorten, meer dan 20 tellende soorten, zoals moeraswederik, blauwe waterereprijs en egelskop
Sliblaag	Dikke sliblaag (>25 cm), met rottend blad en dode takken op de bodem	Matig dikke sliblaag (10-25 cm)	Geringe sliblaag (0-10 cm)	Geringe sliblaag (0-10 cm)
Voedselrijkdom	Hoge voedselrijkdom (>0,22 mg P/l)	Matige voedselrijkdom (0,10 - 0,22 mg P/l)	Lage voedselrijkdom (< 0,10 mg P/l)	Lage voedselrijkdom (< 0,10 mg P/l)
Vishabitat	Soortenarm, nauwelijks vissen door lage zuurstof concentraties	Matig, soortenarm vooral stekelbaars en karper	Goed, soortenrijk, o.a. biermpje, snoek, zeelt en ruisvoorn	Goed, soortenrijk, o.a. snoek, blankvoorn en ruisvoorn
Biodiversiteit	Geen meerwaarde voor libellen, bijen, vlinders, amfibieën, reptielen en vogels	Nauwelijks meerwaarde voor libellen, bijen, vlinders, amfibieën, reptielen en vogels	Meerwaarde voor libellen, bijen, vlinders, amfibieën, reptielen en vogels, zoals breedscheerjuffer, poelkikker, ringslang en havik	Meerwaarde voor libellen, bijen, vlinders, amfibieën, reptielen en vogels, zoals geelgerande waterkever, weidebeekjuffer, breedscheerjuffer, poelkikker, ringslang, veldleeuwerik, patrijs en havik
Waterdiepte	<50 cm	<50 cm of >150 cm	50 - 150 cm	50 - 150 cm

Streefbeelden Stedelijk gebied

Stedelijk gebied

Laag

EKR $\leq 0,2$

Zichtbaar

EKR 0,2 - 0,3

Zichtbaar plus

EKR 0,3 - 0,4

Levendig

EKR 0,4 - 0,6

Levendig plus

EKR $> 0,6$

Bedekking kroos en/of algen	Veel kroos ($>40\%$)	Redelijk wat kroos (11-40 %)	Redelijk wat kroos (11-40%)	Weinig kroos (5-10 %)	Nauwelijks kroos ($<5\%$)
Doorzicht	Troebel (<20 cm doorzicht)	Matig troebel (>20 cm doorzicht)	Matig troebel (>20 cm doorzicht)	Matig helder water (>40 cm doorzicht)	Helder water (>60 cm of bodemzicht)
Waterplanten (combinatie bedekking ondergedoken en drijfbladplanten)	PM	PM	PM	PM	PM
Plantendiversiteit	PM	PM	PM	PM	PM
Zwerfvuil	Veel zwerfvuil (> 10 stuks)	Redelijk wat zwerfvuil (3-10 stuks)	Redelijk wat zwerfvuil (3-10 stuks)	Weinig zwerfvuil (1 of 2 stuks)	Geen zwerfvuil (0 stuks)
Oever	Geen oeverzone, harde beschoeiing	Geen oeverzone, harde beschoeiing	Smalle oeverzone, geen beschoeiing	Wel oeverzone, geen beschoeiing	Brede oeverzone, geen beschoeiing

NB. Voor het stedelijk gebied wordt de invulling voor waterplanten en plantendiversiteit momenteel uitgewerkt binnen het samenwerkingsverband van gemeenten en waterschap (binnen het netwerk Water & Klimaat).

2. Doelen overig water

Het afgelopen jaar is, in afstemming met onze gebiedspartners, gewerkt aan het opstellen van doelen voor het overig oppervlaktewater in ons beheergebied. Want om de kwaliteit in het overig water te verbeteren zijn we mede afhankelijk van deze derden. Met gedragen doelen komen we verder en bereiken we meer doordat we aan de voorkant samen met de gebiedspartners hebben nagedacht over de mogelijkheden die er zijn om de waterkwaliteit te verbeteren. Desalniettemin blijven de doelen een afspraak tussen provincie en waterschap. Hierover zijn afspraken gemaakt met de provincies, gezien hun toezichthoudende rol en het feit dat de doelen voor het overig water in de regionale waterprogramma's van de provincies vastgelegd gaan worden. Nadat de doelen voor de eerste keer zijn op- en vastgesteld, zullen de doelen voor het overig water hetzelfde ritme gaan volgen als de KRW-doelen. Dit betekent dat de doelen iedere zes jaar, indien nodig, geactualiseerd zullen worden. Voor het behalen van de doelen geldt een inspanningsverplichting en dus geen resultaatsverplichting, zoals bij de KRW.

Dit hoofdstuk gaat in op de methodiek die gebruikt is bij de doelaafleiding, de huidige situatie en sluit af met de doelen die per deelgebied zijn opgesteld.

2.1 Methodiek opstellen doelen overig water in het kort

Bij het opstellen van de doelen voor het overig water is de 'Handleiding doelaafleiding overig water' van de STOWA gevolgd. Deze methodiek komt grotendeels overeen met de KRW-systematiek.

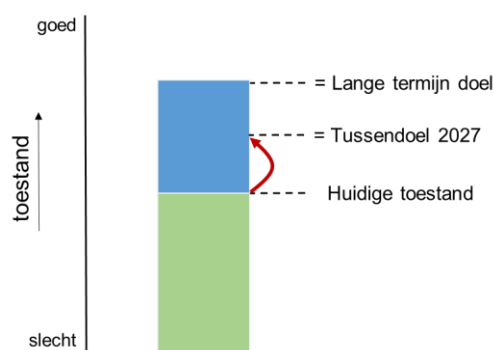
Voordat er gestart wordt met het in beeld brengen van de huidige situatie, wordt er echter eerst gekeken of er een logische clustering van watergangen plaats kan vinden. Alle sloten een apart doel is immers onwerkbaar. Na het vaststellen van een logische clustering, wordt de huidige situatie binnen de clusters bepaald. Dit wordt gedaan aan de hand van de beschikbare monitoringsdata.

Vervolgens worden de mogelijke maatregelen en de potentie van de gebieden geïnventariseerd. Op basis van de effecten die de mogelijke maatregelen hebben worden tot slot de doelen bepaald. Deze doelen geven inzicht in het maximaal haalbare doel in de watergangen. Deze worden ook wel de 'lange termijn doelen' genoemd.

2.2 Lange termijn doelen vs. tussendoelen

Zoals gezegd staat het maximaal haalbare doel, ofwel lange termijn doel, gelijk aan de huidige toestand plus de verwachte effecten van alle ecologisch zinvolle maatregelen. Deze lange termijn doelen worden door ons, het waterschap, op basis van ecologische expertise en gebiedskennis bepaald en getoetst bij de gebiedspartijen (herkennen zij de potentie van de watergangen?). Dit is de gewenste situatie waar we naar streven.

In tegenstelling tot de KRW-waterlichamen doelen is er geen verplichting om dit maximaal haalbare doel in het overig water in 2027 bereikt te hebben. Om wel een richtwaarde en ambitie neer te leggen, waar we dan willen staan, worden er voor het jaar 2027 tussendoelen bepaald. Deze tussendoelen worden bepaald door de huidige situatie + het effect van de maatregelen die in de komende periode naar verwachting worden uitgevoerd. Hoe meer maatregelen, hoe groter de

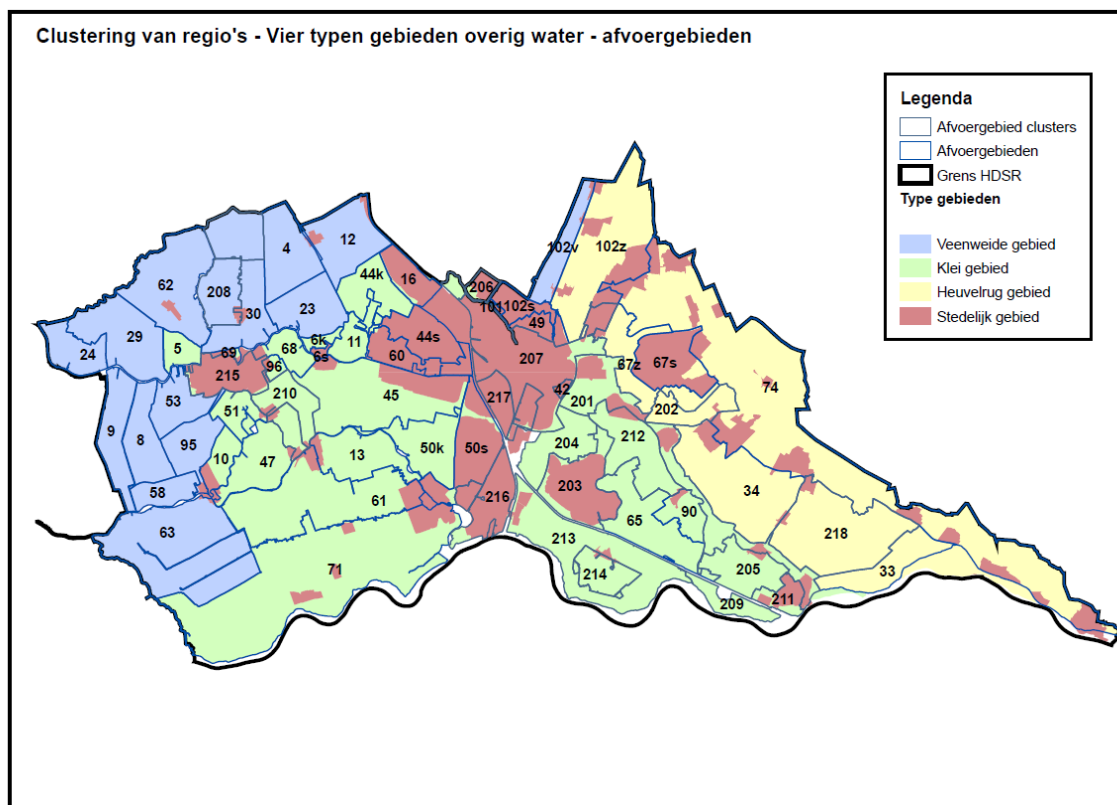
Figuur 2: Principe bepalen lange termijn doelen en tussendoelen voor het overig water.

sprong is naar het einddoel. Dit principe is weergegeven in het figuur hiernaast. Omdat we voor de uitvoering van maatregelen grotendeels afhankelijk zijn van onze gebiedspartners, bepalen we het tussendoel 2027 samen met hen. Draagvlak en het gevoel van ‘gedeelde doelen’ is hierbij essentieel.

2.3 Logische clustering in 4 hoofdgebieden maakt de doelen werkbaar

Zoals gezegd is het te omslachtig om voor iedere sloot in ons beheergebied aparte doelen op te stellen. Om het werkbaar te houden wordt gewerkt met clusters, zodat grotere logische eenheden van overige wateren ontstaan. Als basis hanteren we de onderverdeling die in hoofdstuk 2 (figuur 1) is gepresenteerd. Dit betreft de onderverdeling in vier typen gebieden, te weten: stedelijk gebied, veenweidegebied, kleigebied en heuvelrug en landgoederenzone. De doelen zullen vastgelegd worden op niveau van deze vier gebiedstypen.

Wanneer we deze typen gebieden op de kaart van ons beheergebied leggen komen we tot het beeld in onderstaande figuur 3.

Figuur 3: Indeling van ons beheergebied in de vier typen gebieden.

In de figuur zijn, naast de ligging van de vier typen gebieden, ook nummers te zien. Dit betreffen nummers van de ongeveer 60 afvoergebieden zoals ze gehanteerd worden in de waterkwaliteitsmonitoring. Deze, meer fijnmazige afvoergebieden, dienen als achterliggende onderbouwing.

Een dergelijke verfijning in afvoergebieden hebben we, naast achterliggende onderbouwing ook nodig om de gebieden, daar waar dat nodig is te verfijnen. Immers, naast de vier verschillende typen gebieden is ons beheergebied ook rijk aan diverse natuurgebieden, welke we natuurlijk niet over dezelfde kam kunnen scheren als een stedelijk gebied. Voor natuurgebieden geldt dat het afvoergebied waar zij deel van uit maken het doel krijgt wat hoort bij het natuurgebied. Hieronder een toelichting op de natuurgebieden en potentiegebieden die in ons beheergebied aanwezig zijn.

Natuurpotentie- en waterparelgebieden

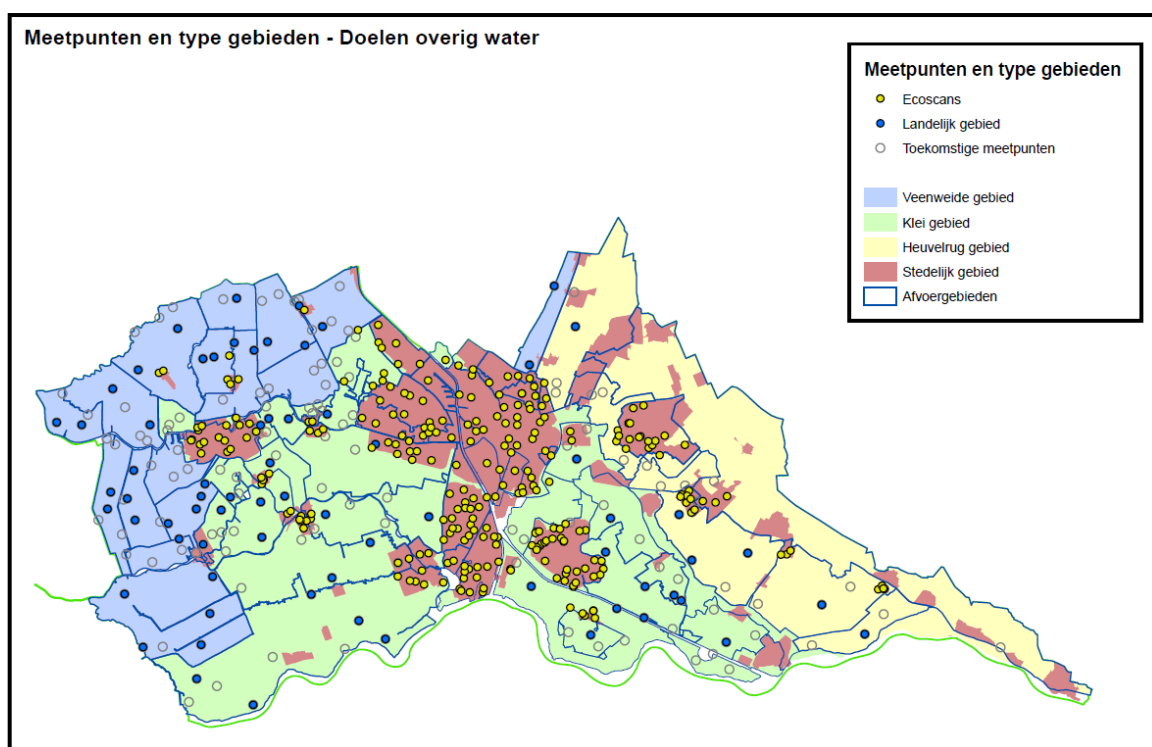
In ons beheergebied zijn meerdere zogenoemde natuurpotentiegebieden of waterparelgebieden aanwezig. Deze zijn door ons waterschap zelf of door de Provincie Utrecht aangewezen. In deze gebieden gaat het specifiek om waternatuur. Op de kaart in figuur 5 op de volgende pagina is de ligging van de natuurpotentie en waterparelgebieden weergegeven en daarbij vermeld wat de gebieden qua waternatuur zo bijzonder maakt.

Natuurgebieden

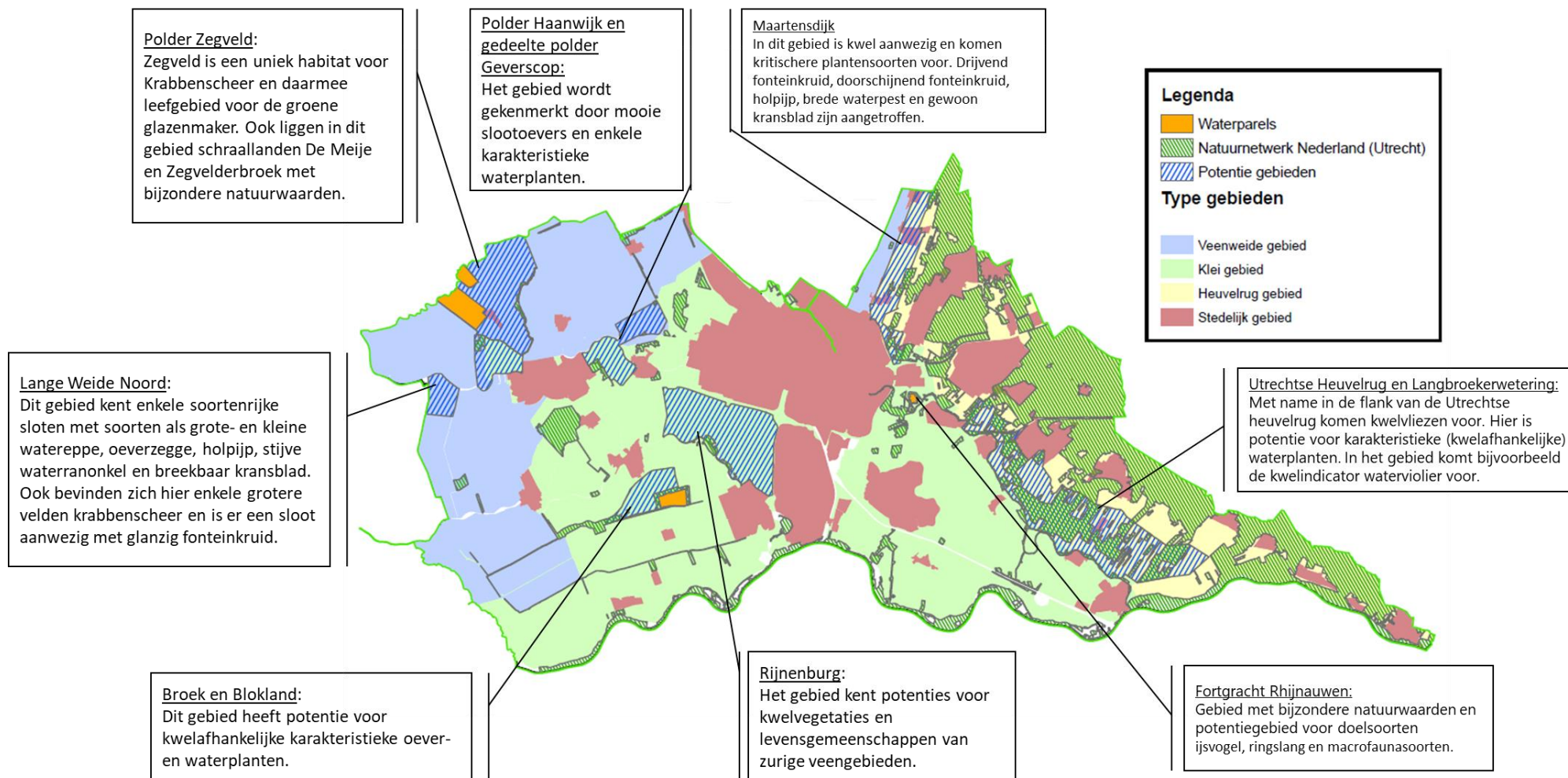
Ook bevinden zich in ons beheergebied diverse natuurgebieden, in beheer bij Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer of het Utrechts Landschap. Deze natuurgebieden verschillen sterk van elkaar in karakter. Voor de natuurgebieden zijn reeds natuurdoelen bepaald, maar dit zijn doelen voor terrestrische natuur. Voor de aquatische/natte natuur zijn deze er (nog) niet. De ligging van het natuurnetwerk is ook weergegeven in figuur 5.

2.4 Huidige toestand

De eerste stap van het opstellen van de doelen voor het overig water is het bepalen van de huidige toestand. Voor het bepalen van de huidige toestand wordt gebruik gemaakt van het meetnet in het landelijk gebied en van de ecoscans die worden uitgevoerd in het stedelijk gebied. In onderstaande figuur 4 zijn de meetlocaties weergegeven. Met de uitbreiding van het meetnet en middels de samen meten projecten verzamelen we de komende jaren aanvullende data over de toestand van de waterkwaliteit in het overig water.

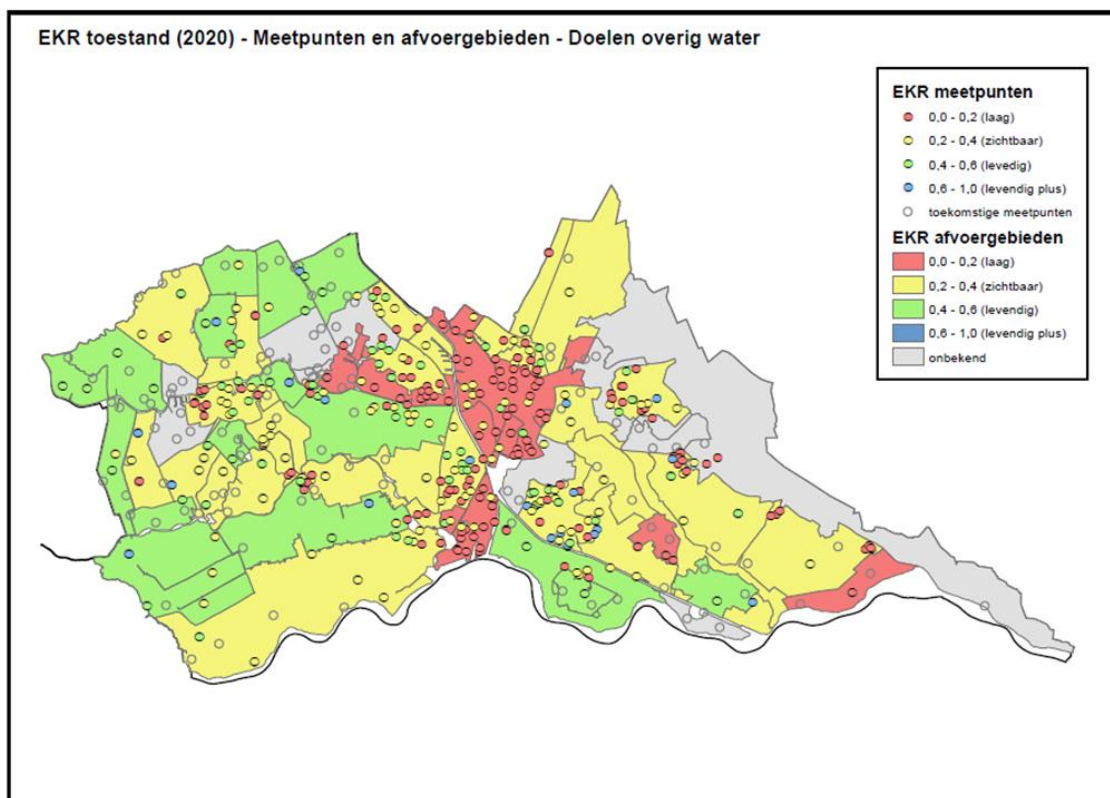

Figuur 4: Overzicht van de ligging van de meetpunten op basis waarvan de huidige toestand wordt bepaald. In blauw de meetpunten in het landelijk gebied, in geel de meetpunten in het stedelijk gebied (ecoscans meetpunten). De open rondjes geven de nieuwe meetpunten per 2020 aan.

Figuur 5: Kaart met ligging van natuurpotentiegebieden, waterparelgebieden en natuurgebieden in ons beheergebied.

De huidige toestand wordt uitgedrukt in een EKR-score (ecologische kwaliteits ratio). Deze is bepaald door de gemiddelde EKR-scores per meetpunt te berekenen op basis van de beschikbare waterkwaliteitsdata vanaf 2006. Ook is rekening gehouden met de mate waarin een meetpunt representatief is binnen een cluster. Dit levert in figuur 6 het volgende overzicht op van de huidige toestand per afvoergebied.

Figuur 6: Berekende EKR-klasse per afvoergebied, inclusief meetpunten die meegenomen zijn in de bepaling van de EKR klasse.

Bovenstaande figuur geeft een beeld van de huidige kwaliteit van het oppervlaktewater in ons beheergebied, uitgedrukt in EKR-scores. Ook de lange termijn doelen en de tussendoelen dienen we aan de provincie aan te leveren in EKR-scores. Echter, een EKR-score zegt weinig over hoe het er buiten daadwerkelijk uit ziet en is lastig te communiceren met de gebiedspartijen. Daarom zijn de de EKR-scores gekoppeld aan de streefbeelden. In de tabel hieronder is het resultaat van deze vertaling weergegeven.

In tabelvorm ziet dit er zo uit:

	Laag	Zichtbaar	Zichtbaar plus*	Levendig	Levendig plus
Veenweide	7%	37%	-	42%	14%
Klei	5%	61%	-	23%	10%
Heuvelrug en landgoederenzone	19%	66%	-	15%	0%
Stedelijk	52%	17%	9%	17%	5%

* = categorie alleen in stedelijk gebied

Beschouwing van de huidige situatie

Het veenweidegebied heeft de meeste watergangen die in de categorie levendig of levendig plus vallen (56%) . In het veenweidegebied meten we momenteel op meerdere meetlocaties een EKR score ruim groter dan 0,4. Dit zijn vaak locaties waar de sloten al jarenlang ecologisch worden beheerd. In het stedelijk gebied vallen relatief veel watergangen (ongeveer 37%) in de categorie laag. Een groot deel van de wateren in het Heuvelruggebied en kleigebied vallen in de categorie zichtbaar (61-66%).

In alle clusters liggen meetpunten met hoge ($>0,6$ EKR) en lage ($<0,2$ EKR) scores. Het houdt in dat de kwaliteit sterk kan verschillen per meetpunt. Dit is afhankelijk van lokale omstandigheden. In achterliggende documenten is voor de meeste afvoergebieden een overzicht gegeven van bepalende sleutelfactoren (zie rapportages WSA afvoergebieden). De belangrijkste bepalende sleutelfactoren zijn: fosfaatbelasting, beheer en onderhoud en inrichting.

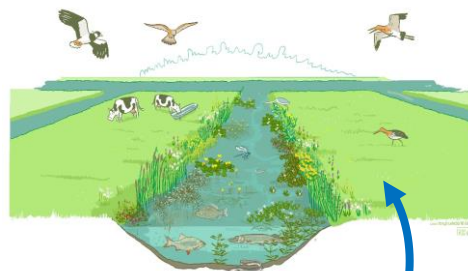
2.5 Lange termijn doelen

Bij het opstellen van de lange termijn doelen is gekeken naar de potentie van de verschillende gebieden. We hebben onszelf de vraag gesteld: wat is maximaal haalbaar in de afvoergebieden? Hierin is onderscheid gemaakt tussen de vier hoofdgebieden (stedelijk, veenweide, klei, heuvelrug) en de natuurgebieden.

Let op: In de tabellen zijn percentages weergegeven van het aantal sloten in de categorieën. Belangrijk hierbij is dat het hier met name gaat om minimale percentages (muv de categorie 'laag'). Het is niet zo dat we precies deze percentages nastreven. Hogere percentages in de hogere categorieën zijn altijd welkom. Dit is de reden dat in het hoofddocument van de Ambitie Gezond water de percentages met balken zijn weergegeven om aan te geven dat er spreiding zit in de verdeling en we geen achteruitgang toestaan ten opzichte van de huidige situatie.

2.5.1 Lange termijn doel Veenweide gebied

In het veenweidegebied is de verwachting dat het mogelijk is om in 80% van de watergangen ecologisch beheer toe te passen en de emissies naar het oppervlaktewater verder te reduceren. Hiermee is de verwachting dat het streefbeeld 'levendig plus' haalbaar is. In de overige 20% van de watergangen wordt geen ecologisch beheer toegepast. Het percentage sloten met veel kroos zal minder dan 1% zijn.

Dit maakt de lange termijn doelen voor het veenweidegebied:

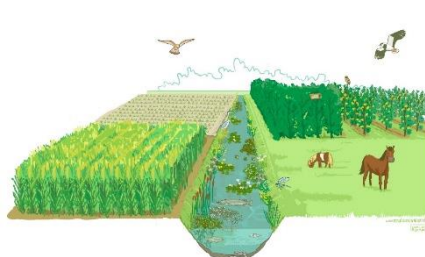
Doel lange termijn	Laag	Zichtbaar	Levendig	Levendig plus
Veenweide	$<1\%$	20%		80%

2.5.3 Lange termijn doel Kleigebied

In het kleigebied zien we een duidelijk verschil in de ecologische potentie in smalle sloten (< 2 meter) en brede sloten (> 2 meter). In brede sloten is er meer potentie en is de toestand "levendig plus" haalbaar.

Van de smalle sloten hebben de huidige situatie niet goed in beeld, omdat daar weinig meetpunten in liggen. Specifieke vooruitgang wordt dan ook lastig meten. Ook kunnen deze sloten droogvallen. Omdat we weinig grip hebben op de situatie daar, maar toch deze sloten niet uit het oog willen verliezen, hebben hier een subdoel voor opgesteld. In smalle sloten is de maximale potentie de toestand "zichtbaar". Verwachting is dat slechts een beperkt aantal sloten in de laagste toestand zit.

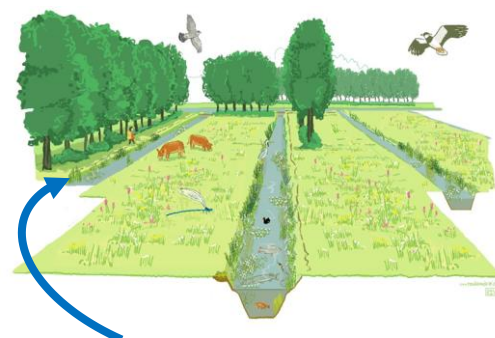
Doel lange termijn	Laag	Zichtbaar	Levendig	Levendig plus
Kleigebied brede sloten	<1%	50%		50%

Kleigebied smalle sloten	Laag	Zichtbaar	Levendig	Levendig plus
	<1%	20%	80%	

2.5.3 Lange termijn doel Heuvelrug en landgoederenzone

De sloten in het Heuvelrug en landgoederenzone zijn veelal smal en gericht op afvoerfunctie. De potentie voor ecologische ontwikkeling is minder groot dan in het veenweidegebied. De verwachting is dat in 60% van de sloten ecologisch beheer toegepast wordt in combinatie met het gereduceerde emissies naar het oppervlaktewater. Hiermee is de verwachting dat het streefbeeld 'levendig' maximaal haalbaar is. In 40% van de sloten zal de huidige toestand (overwegend zichtbaar) behouden blijven. Slechts een zeer beperkt aantal watergangen zal in de laagste toestand blijven steken.

Dit maakt de lange termijn doelen voor het heuvelrug en landgoederenzone:

Doel lange termijn	Laag	Zichtbaar	Levendig	Levendig plus
Heuvelrug en landgoederenzone	<1%	40%	60%	

2.5.4 Lange termijn doel Stedelijk gebied

Ingeschat wordt nu dat het overgrote deel van de watergangen in het stedelijk gebied de potentie heeft om in de categorie "levendig" te komen. Samen met gemeenten wordt aan de hand van de nieuwe ecoscans (uitvoering 2021) bekeken waar deze ambitie haalbaar is. Het is mogelijk dat door alle drukken op de ruimte in het stedelijk gebied de potentie "levendig" niet overal gerealiseerd kan worden. Andersom zal daarnaast ook bekeken worden of op sommige locaties de potentie "levendig plus" gerealiseerd kan worden. Slechts een zeer klein deel van de sloten zal in de laagste categorie hoeven te blijven.

Dit maakt het lange termijn doel voor het stedelijk gebied:

Doel lange termijn	Laag	Zichtbaar	Levendig	Levendig plus
Stedelijk gebied	<1%	20%	80%	

2.5.5 Lange termijn doel natuurgebieden

De natuurgebieden liggen verspreid over ons beheergebied en zijn onderverdeeld in 20 beheereenheden. Dit betekent dat in alle vier de hoofdgebieden natuurgebieden liggen.

De potentie van alle natuurgebieden en daarmee het lange termijn doel is in deze gebieden “levendig plus”. De ambitie ligt weliswaar op het hoogste ambitieniveau, de realistische verwachting is dat door de terrestrische doelen van de natuurgebieden niet overal het streefbeeld “levendig plus” haalbaar is. Bijvoorbeeld als er ecologisch waardevolle bomen langs de waterkant staan.

Doel lange termijn	Laag	Zichtbaar	Levendig	Levendig plus
Natuurgebieden	<1%	20%		80%

2.6 Tussendoelen 2027

Samen met gebiedspartijen werken we toe naar de lange termijn doelen, zoals opgesomd in de voorgaande paragraaf. In de afgelopen periode is er met de gebiedspartijen intensief overlegd. De lange termijn doelen zijn doelen, waar zij zich samen met HDSR hard voor willen maken. Op de korte termijn (2027) lijken de volgende tussendoelen haalbaar:

Let op: in de tabellen van de tussendoelen streven we naar een gemiddelde score op een streefbeeld. Dit betekent dat als we streven naar gemiddeld ‘zichtbaar’, dan is ook een percentage in de categorie ‘laag’ toegestaan, mits hier ook een percentage in de categorie ‘levendig’ tegenover staat. Dit is de reden dat in het hoofddocument van de Ambitie Gezond Water de scores met balken zijn weergegeven om aan te geven dat er spreiding mogelijk is en we geen achteruitgang toestaan ten opzichte van de huidige situatie.

2.6.1 Tussendoelen Veenweidegebied

Voor het landelijk gebied is de ambitie om in 2027 gemiddeld het streefbeeld “levendig” te realiseren. Met de agrarische sector worden plannen van aanpak opgesteld om dit ambitieniveau te realiseren. We maken daarbij gebruik van onze ervaringen binnen de polderkennis op peil studiegroepen, onze ervaring met diverse agrarische regelingen en de monitoring van de boerensloten. Een aantal koploper boeren heeft aangetoond dat het streefbeeld “levendig” door een combinatie van maatregelen in de praktijk haalbaar is. Dit willen we samen met de agrarische collectieven uitrollen naar andere boeren. Tegelijkertijd willen we met de koploperboeren verdere stappen zetten om van “levendig” naar “levendig plus” te komen.

Doel korte termijn (2027)	Laag	Zichtbaar	Levendig	Levendig plus
Veenweide			Gemiddeld levendig	

2.6.2 Tussendoelen Kleigebied

Voor het kleigebied geldt dezelfde redenering als voor het veenweide gebied. Met de agrarische sector is afgesproken om te streven naar het streefbeeld ‘levendig’ in 2027.

Voor de smalle sloten zal dit ambitieniveau niet haalbaar zijn. Ambitieniveau in deze sloten is het streefbeeld ‘zichtbaar’.

Doel korte termijn (2027)	Laag	Zichtbaar	Levendig	Levendig plus
Kleigebied brede sloten			Gemiddeld levendig	
Kleigebied smalle sloten		Gemiddeld zichtbaar		

2.6.3 Tussendoelen Heuvelrug en landgoederenzone

Voor de heuvelrug en landgoederenzone geldt dezelfde redenering als voor het veenweide gebied. Met de agrarische sector is afgesproken om te streven naar het streefbeeld 'levendig' in 2027.

Doel korte termijn (2027)	Laag	Zichtbaar	Levendig	Levendig plus
Heuvelrug			Gemiddeld levendig	

2.6.4 Tussendoelen Stedelijk gebied

Voor het stedelijk gebied ligt er een bestuurlijk afgestemde ambitie om in 2027 overal het streefbeeld "zichtbaar" te realiseren. Dit is een stevige ambitie want in de huidige toestand ligt nog ongeveer 37% van de watergangen in de categorie "laag". Binnen het samenwerkingsverband Water en klimaat werken waterschap en gemeenten gezamenlijk aan het bereiken van deze doelen. Sommige gemeenten hebben al concrete kansenkaarten, waar de komende jaren ingezet wordt om de waterkwaliteit te verbeteren.

Doel korte termijn (2027)	Laag	Zichtbaar	Levendig	Levendig plus
Stedelijk gebied		Gemiddeld zichtbaar		

2.6.5 Tussendoelen Natuurgebieden (specifieke afvoergebieden binnen clusters)

Voor de natuurgebieden is de lange termijn ambitie om overal "levendig plus" te realiseren. Voor 2027 is het streefbeeld op "levendig" gezet, met daarbij het aandachtspunt dat naast het streven naar dit tussendoel, we in 2027 ook gezamenlijk de aquatische doelen (beter) in beeld gaan brengen (de focus in natuurgebieden ligt nu vaak op de terrestrische doelen). In het vervolgtraject gaan we samen met terrein beherende organisaties gaan blijken of deze ambitie haalbaar is. In de natuurgebieden liggen vaak terrestrische natuurdoelen die soms invloed hebben op de aquatische ecologie (bijvoorbeeld bomen langs de watergang).

Met de terrein beherende organisaties wordt een plan van aanpak afgestemd om de komende jaren gestructureerd de waterkwaliteit in de natuurgebieden in beeld te brengen en te verbeteren.

Doel korte termijn (2027)	Laag	Zichtbaar	Levendig	Levendig plus
Natuurgebieden			Gemiddeld levendig	